

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνωμοδότηση του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («IMI»)

(2012/C 48/02)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 16,

Έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 7 και 8,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽²⁾,

Έχοντας υπόψη το αίτημα γνωμοδότησης που υποβλήθηκε ενώπιόν του σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 29 Αυγούστου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού (στο εξής «η πρόταση» ή «ο προτεινόμενος κανονισμός») του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («IMI») ⁽³⁾. Η πρόταση διαβιβάστηκε αυθημερόν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση.
2. Ο ΕΕΠΔ είχε την ευκαιρία να διατυπώσει άτυπα σχόλια επί της πρότασης πριν από την έγκρισή της. Των σχολίων αυτών προηγήθηκαν σχόλια του ΕΕΠΔ επί της ανακοίνωσης της Επιτροπής με τίτλο «Καλύτερη διακυβέρνηση της ενιαίας αγοράς μέσω μεγαλύτερης διοικητικής συνεργασίας: στρατηγική για

την επέκταση και ανάπτυξη του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («IMI»)» (στο εξής «η ανακοίνωση για τη στρατηγική του IMI») ⁽⁴⁾, η οποία εκδόθηκε σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης της πρότασης. Πολλά από τα σχόλια αυτά ελήφθησαν υπόψη στην πρόταση και, κατά συνέπεια, ενισχύθηκαν οι διασφαλίσεις προστασίας δεδομένων στην πρόταση.

3. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε επίσημως τη γνώμη του, καθώς και για το γεγονός ότι στο προοίμιο της πρότασης περιλαμβάνεται αναφορά στη γνωμοδότησή του.

1.2. Στόχοι και πεδίο εφαρμογής της πρότασης

4. Το IMI είναι ένα εργαλείο πληροφορικής το οποίο παρέχει στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά. Το IMI επιτρέπει στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ να επικοινωνούν γρήγορα και εύκολα με ομόλογές τους αρχές σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Οι ανταλλαγές αυτές περιλαμβάνουν την επεξεργασία σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, ενίοτε, ευαίσθητων δεδομένων.
5. Το IMI δημιουργήθηκε αρχικά ως εργαλείο επικοινωνίας για απευθείας ανταλλαγές στο πλαίσιο της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα ⁽⁵⁾ και της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά ⁽⁶⁾. Το IMI βοηθάει τους χρήστες του να βρίσκουν την κατάλληλη αρχή με την οποία πρέπει να έρθουν σε επαφή σε κάποια άλλη χώρα και να επικοινωνούν με αυτήν χρησιμοποιώντας προμεταφρασμένες ομάδες τυποποιημένων ερωτήσεων και απαντήσεων ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ COM(2011) 75.

⁽⁵⁾ Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

⁽⁷⁾ Ενδεικτικά, μια συνήθης ερώτηση που συνεπάγεται την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων θα είχε ως εξής: «Απιολογεί νομίμως το επισυναπτόμενο έγγραφο την παράλειψη αναστολής ή απαγόρευσης της άσκησης των σχετικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων λόγω σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος ή ποινικού αδικήματος του (διακινούμενου επαγγελματία);».

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

⁽³⁾ COM(2011) 522 τελικό.

6. Το IMI έχει, ωστόσο, σχεδιαστεί ως ένα ευέλικτο οριζόντιο σύστημα το οποίο μπορεί να υποστηρίξει πολλαπλά πεδία της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά. Προβλέπεται ότι η χρήση του θα επεκταθεί σταδιακά ώστε να υποστηρίξει περαιτέρω νομοθετικά πεδία στο μέλλον.

7. Προβλέπεται επίσης επέκταση των λειτουργιών του IMI. Επιπροσθέτως της απευθείας ανταλλαγής πληροφοριών προβλέπονται ή εφαρμόζονται ήδη και άλλες λειτουργίες όπως «διαδικασίες κοινοποίησης, μηχανισμοί επείγουσας ειδοποίησης, ρυθμίσεις αμοιβαίας συνδρομής και επίλυση προβλημάτων»⁽⁸⁾, καθώς και «αποθετήρια πληροφοριών για μελλοντική χρήση από φορείς του IMI»⁽⁹⁾. Πολλές από αυτές τις λειτουργίες, αλλά όχι όλες, ενδέχεται να περιλαμβάνουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

8. Σκοπός της πρότασης είναι να παράσχει μια σαφή νομική βάση και ένα συνολικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων για το IMI.

1.3. Γενικό πλαίσιο της πρότασης: προσέγγιση βήμα προς βήμα για τη θέσπιση ενός συνολικού πλαισίου προστασίας δεδομένων για το IMI

9. Την άνοιξη του 2007, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη της ομάδας προστασίας δεδομένων του άρθρου 29 («WP29») προκειμένου να εξετάσει τις επιπτώσεις του IMI στην προστασία δεδομένων. Η WP29 εξέδωσε τη γνώμη της στις 20 Σεπτεμβρίου 2007⁽¹⁰⁾, εισηγούμενη τη διαμόρφωση μιας σαφέστερης νομικής βάσης και την παροχή συγκεκριμένων διασφαλίσεων προστασίας δεδομένων από την Επιτροπή για την ανταλλαγή δεδομένων στο πλαίσιο του IMI. Ο ΕΕΠΔ συμμετέσχε δραστήρια στις εργασίες της υποομάδας που ασχολήθηκε με το IMI και υποστήριξε τα συμπεράσματα της γνωμοδότησης της WP29.

10. Επακολούθως, ο ΕΕΠΔ συνέχισε να παρέχει καθοδήγηση στην Επιτροπή σχετικά με τη διασφάλιση, βήμα προς βήμα, ενός πληρέστερου πλαισίου προστασίας δεδομένων για το IMI⁽¹¹⁾. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, και μετά την έκδοση της γνωμοδότησής του για την εφαρμογή του IMI στις 22 Φεβρουαρίου 2008⁽¹²⁾, ο ΕΕΠΔ υποστηρίζει σταθερά την ανάγκη μιας νέας νομικής πράξης στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, προκειμένου να θεσπιστεί ένα πληρέστερο πλαίσιο προστασίας δεδομένων για το IMI και να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου. Η πρόταση για τη νομική αυτή πράξη έχει πλέον διατυπωθεί⁽¹³⁾.

⁽⁸⁾ Βλ. αιτιολογική σκέψη 10.

⁽⁹⁾ Βλ. άρθρο 13 παράγραφος 2.

⁽¹⁰⁾ Γνώμη αριθ. 7/2007 της WP29 επί ζητημάτων προστασίας δεδομένων τα οποία άπτονται του συστήματος πληροφόρησης στην εσωτερική αγορά (IMI), WP140. Διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp140_en.pdf

⁽¹¹⁾ Τα βασικά έγγραφα που αφορούν αυτήν τη συνεργασία διατίθενται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής για το IMI, στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/internal_market/iminet/data_protection_en.html, καθώς και στον δικτυακό τόπο του ΕΕΠΔ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu>

⁽¹²⁾ Γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων για την απόφαση 2008/49/ΕΚ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) (ΕΕ C 270 της 25.10.2008, σ. 1).

⁽¹³⁾ Η WP29 σκοπεύει ομοίως να διατυπώσει σχόλια επί της πρότασης. Ο ΕΕΠΔ παρακολουθεί αυτές τις εξελίξεις στους κόλπους της αρμόδιας υποομάδας της WP29 και έχει διατυπώσει σχόλια.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Γενική άποψη του ΕΕΠΔ για την πρόταση και τις βασικές προκλήσεις της ρύθμισης του IMI

11. Η γενική άποψη του ΕΕΠΔ για το IMI είναι θετική. Ο ΕΕΠΔ υποστηρίζει τους στόχους της Επιτροπής για τη δημιουργία ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών και για τη ρύθμιση των πτυχών του που άπτονται της προστασίας δεδομένων. Το απλουστευμένο αυτό σύστημα όχι μόνον θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας, αλλά θα συμβάλει στην εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις περί προστασίας δεδομένων, παρέχοντας σαφές πλαίσιο για τον καθορισμό των προς ανταλλαγή πληροφοριών, των μερών που συμμετέχουν στην ανταλλαγή και των σχετικών προϋποθέσεων.

12. Ο ΕΕΠΔ επικροτεί επίσης το γεγονός ότι η Επιτροπή προτείνει μια οριζόντια νομική πράξη για το IMI υπό μορφή κανονισμού του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου. Εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η πρόταση επισημαίνει με περιεκτικό τρόπο τα πλέον σημαντικά ζητήματα προστασίας δεδομένων που άπτονται του IMI. Τα σχόλιά του πρέπει, επομένως, να ερμηνευθούν εντός του θετικού αυτού πλαισίου.

13. Παρά ταύτα, ο ΕΕΠΔ εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η δημιουργία ενός ενιαίου κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος για πολλαπλά πεδία διοικητικής συνεργασίας ενέχει και ορισμένους κινδύνους. Μεταξύ αυτών οι σημαντικότεροι είναι η αύξηση του αριθμού των ανταλλασσόμενων δεδομένων, η διεύρυνση της ανταλλαγής τους σε επίπεδα πέραν των απολύτως αναγκαίων για την επίτευξη αποτελεσματικής συνεργασίας και η διατήρηση στο ηλεκτρονικό σύστημα δεδομένων, περιλαμβανομένων δυνητικώς παρωχημένων και ανακριβών δεδομένων, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του αναγκαίου. Ένα άλλο λεπτό ζήτημα έγκειται στο πόσο ασφαλές είναι ένα σύστημα πληροφοριών προσιτό στα 27 κράτη μέλη, δεδομένου ότι το γενικό επίπεδο ασφάλειας του συστήματος καθορίζεται από τον λιγότερο ασφαλή συμμετέχοντα.

Βασικές προκλήσεις

14. Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο για το IMI που πρόκειται να θεσπιστεί με τον προτεινόμενο κανονισμό, ο ΕΕΠΔ εφιστά την προσοχή σε δύο βασικές προκλήσεις:

— στην ανάγκη διασφάλισης της συνεκτικότητας, με σεβασμό στην πολυμορφία, και

— στην ανάγκη εξισορρόπησης της ευελιξίας με την ασφάλεια δικαίου.

15. Οι βασικές αυτές προκλήσεις αποτελούν σημαντικά σημεία αναφοράς και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την προσέγγιση του ΕΕΠΔ στην παρούσα γνωμοδότηση.

Συνεκτικότητα με σεβασμό στην πολυμορφία

16. Κατά πρώτον, το IMI είναι ένα σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται στα 27 κράτη μέλη. Στο τρέχον στάδιο εναρμόνισης των ευρωπαϊκών νομοθεσιών, υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των εθνικών διοικητικών διαδικασιών, καθώς και

μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών για την προστασία δεδομένων. Το IMI πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να διευκολύνει, κατά την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τη συμμόρφωση των χρηστών σε κάθε ένα από τα 27 κράτη μέλη προς την εκάστοτε εθνική νομοθεσία, περιλαμβανομένης της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων. Παράλληλα, στα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να παρέχονται διασφαλίσεις ως προς τη συνεκτική προστασία των δεδομένων που τα αφορούν, ανεξαρτήτως της διαβίβασης δεδομένων σε άλλο κράτος μέλος μέσω του IMI. Η συνεκτικότητα με παράλληλο σεβασμό της πολυμορφίας αποτελεί βασική πρόκληση για τη δημιουργία της τεχνικής και της νομικής υποδομής του IMI. Πρέπει να αποφεύγονται οι άσκοπες περιπλοκές και ο περιττός κατακερματισμός. Οι εργασίες επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο του IMI πρέπει να είναι διαφανείς, οι δε αρμοδιότητες σχετικά με τη λήψη αποφάσεων για τον σχεδιασμό του συστήματος, την καθημερινή συντήρησή του και την επίβλεψή του πρέπει να ανατίθενται με σαφήνεια.

Εξισορρόπηση ευελιξίας και ασφάλειας δικαίου

17. Κατά δεύτερον, σε αντίθεση με άλλα ηλεκτρονικά συστήματα μεγάλης κλίμακας, όπως το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, το Τελωνιακό Σύστημα Πληροφοριών, ή το σύστημα EURODAC, τα οποία επικεντρώνονται στη συνεργασία σε συγκεκριμένους, σαφώς καθορισμένους τομείς, το IMI είναι ένα οριζόντιο εργαλείο ανταλλαγής πληροφοριών, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιείται για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων σε πολλούς διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Προβλέπεται επίσης σταδιακή επέκταση του πεδίου εφαρμογής του IMI σε πρόσθετους τομείς πολιτικής, καθώς και δυναμική τροποποίηση των λειτουργιών του για την ενσωμάτωση μορφών διοικητικής συνεργασίας που δεν έχουν μέχρι στιγμής προσδιοριστεί. Τα διακριτικά αυτά στοιχεία του IMI καθιστούν δυσχερέστερο τον σαφή προσδιορισμό, αφενός, των λειτουργιών του συστήματος και των ανταλλαγών που ενδέχεται να πραγματοποιηθούν στους κόλπους του και, αφετέρου, των κατάλληλων διασφαλίσεων για την προστασία δεδομένων.

18. Ο ΕΕΠΔ αντιλαμβάνεται την ανάγκη ευελιξίας και λαμβάνει υπό σημείωση τη βούληση της Επιτροπής να διασφαλίσει τη διαχρονική εφαρμογή του κανονισμού. Το γεγονός αυτό δεν πρέπει, ωστόσο, να συνεπάγεται έλλειψη σαφήνειας ή ασφάλειας δικαίου όσον αφορά τις λειτουργίες του συστήματος και τις διασφαλίσεις που πρόκειται να εφαρμοσθούν για την προστασία των δεδομένων. Για τον λόγο αυτό, η πρόταση πρέπει να είναι πιο συγκεκριμένη, όπου είναι αυτό εφικτό, και να μην περιορίζεται στην επαναδιατύπωση των αρχών προστασίας δεδομένων που θεσπίζονται στην οδηγία 95/46/EK και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001⁽¹⁴⁾.

2.2. Πεδίο εφαρμογής του IMI και προβλεπόμενη επέκτασή του (άρθρα 3 και 4)

2.2.1. Εισαγωγή

19. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι στην πρόταση καθορίζεται σαφώς το τρέχον πεδίο εφαρμογής του IMI, με το παράρτημα I στο οποίο απαριθμούνται οι πράξεις της Ένωσης βάσει των οποίων επιτρέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών. Σε αυτές συγκαταλέγονται συγκεκριμένες

διατάξεις με αντικείμενο τη συνεργασία στο πλαίσιο της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, της οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και της οδηγίας περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης⁽¹⁵⁾.

20. Ενόψει της αναμενόμενης επέκτασης του IMI, οι πιθανοί τομείς επέκτασης απαριθμούνται στο παράρτημα II. Στοιχεία από το παράρτημα II μπορούν να μεταφέρονται στο παράρτημα I μέσω πράξης κατ' εξουσιοδότηση που εκδίδεται από την Επιτροπή κατόπιν εκτίμησης αντικτύπου⁽¹⁶⁾.
21. Ο ΕΕΠΔ επικροτεί τη συγκεκριμένο μέθοδο διότι κατ' αυτόν τον τρόπο i) οριοθετείται σαφώς το πεδίο εφαρμογής του IMI και ii) διασφαλίζεται η διαφάνεια, ενώ παράλληλα iii) επιτυγχάνεται ευελιξία σε μελλοντικές περιπτώσεις χρησιμοποίησης του IMI για πρόσθετες ανταλλαγές δεδομένων. Η μέθοδος αυτή διασφαλίζει επίσης ότι δεν πραγματοποιούνται ανταλλαγές πληροφοριών μέσω του IMI i) χωρίς να υπάρχει η δέουσα νομική βάση σε συγκεκριμένο νομοθέτημα εσωτερικής αγοράς το οποίο επιτρέπει ή επιβάλλει την ανταλλαγή πληροφοριών⁽¹⁷⁾ και ii) χωρίς να περιλαμβάνεται, στο παράρτημα I του κανονισμού, παραπομπή στην εν λόγω νομική βάση.
22. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθεί να επικρατεί αβεβαιότητα ως προς το πεδίο εφαρμογής του IMI, όσον αφορά τους τομείς πολιτικής στους οποίους ενδέχεται να επεκταθεί το σύστημα και τις λειτουργίες που περιλαμβάνονται ή ενδέχεται να συμπεριληφθούν στο IMI.
23. Κατά πρώτον, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του IMI εκτός των τομέων πολιτικής που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II. Το ενδεχόμενο αυτό είναι πιθανό στην περίπτωση που η χρήση του IMI προβλέπεται για ορισμένες ανταλλαγές πληροφοριών όχι σε κατ' εξουσιοδότηση πράξη της Επιτροπής αλλά σε πράξη του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ελλείψει σχετικής διάταξης στο παράρτημα II⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁵⁾ Οδηγία 2011/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2011 περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης (ΕΕ L 88 της 4.4.2011, σ. 45).

⁽¹⁶⁾ Στο σχέδιο κανονισμού δεν αναφέρεται εκτίμηση αντικτύπου. Εντούτοις, στη σελίδα 7 της αιτιολογικής έκθεσης της πρότασης διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να μεταφέρει στοιχεία από το παράρτημα II στο παράρτημα I μέσω έκδοσης πράξης κατ' εξουσιοδότηση «μετά από αξιολόγηση της τεχνικής σκοπιμότητας, της σχέσης κόστους — αποδοτικότητας, της φιλικότητας προς τον χρήστη και της συνολικής επίπτωσης του συστήματος, καθώς και των αποτελεσμάτων ενός πιθανού δοκιμαστικού σταδίου».

⁽¹⁷⁾ Με εξαίρεση το σύστημα SOLVIT [βλ. παράρτημα II, I(1)], το οποίο διέπεται μόνο από μη δεσμευτικούς κανόνες, συγκεκριμένα από σύσταση της Επιτροπής. Από την άποψη της προστασίας δεδομένων, κατά τη γνώμη του ΕΕΠΔ, στην περίπτωση του SOLVIT η νομική βάση για την επεξεργασία μπορεί να είναι η «συγκατάθεση» των υποκειμένων των δεδομένων.

⁽¹⁸⁾ Αυτό μπορεί να συμβεί με πρωτοβουλία της Επιτροπής, δεν μπορεί, όμως, να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο πρότασης του Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, σε μεταγενέστερο στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, για χρήση του IMI σε συγκεκριμένο τομέα πολιτικής. Κάτι τέτοιο έχει ήδη συμβεί στο παρελθόν, στην περίπτωση της οδηγίας για τα δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης. Σε μια τέτοια περίπτωση απαιτείται σαφέστερος προσδιορισμός της «διαδικασίας» επέκτασης, η οποία φαίνεται να επικεντρώνεται μόνο στην περίπτωση επέκτασης μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων (βλ. διατάξεις για την εκτίμηση αντικτύπου, κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, την επικαιροποίηση του παραρτήματος I).

⁽¹⁴⁾ Στο πλαίσιο αυτό, βλ. επίσης τα σχόλια στην ενότητα 2.2 σχετικά με την προβλεπόμενη επέκταση του IMI.

24. Κατά δεύτερον, αν και η επέκταση του πεδίου εφαρμογής σε νέους τομείς πολιτικής μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να απαιτεί ελάχιστες ή μηδενικές τροποποιήσεις στις υφιστάμενες λειτουργίες του συστήματος⁽¹⁹⁾, άλλες επεκτάσεις ενδέχεται να απαιτούν καινούργιες και διαφορετικές λειτουργίες, ή σημαντικές τροποποιήσεις σε υπάρχουσες λειτουργίες:

— μολονότι η πρόταση αναφέρεται σε αρκετές υφιστάμενες ή σχεδιαζόμενες λειτουργίες, οι αναφορές αυτές στερούνται συχνά επαρκούς σαφήνειας και αναλυτικότητας. Αυτό ισχύει, σε ποικίλο βαθμό, για αναφορές σε επείγουσες ειδοποιήσεις, εξωτερικούς φορείς, αποθετήρια, ρυθμίσεις αμοιβαίας συνδρομής και επίλυση προβλημάτων⁽²⁰⁾. Επισημαίνεται ενδεικτικά ότι ο όρος «επείγουσα ειδοποίηση», ο οποίος αφορά μια βασική υφιστάμενη λειτουργία, αναφέρεται μία μόνο φορά, στην αιτιολογική σκέψη (10).

— στο πλαίσιο του προτεινόμενου κανονισμού είναι εφικτή η θέσπιση νέων τύπων λειτουργιών, οι οποίες δεν αναφέρονται πουθενά στην πρόταση

— το IMI έχει μέχρι στιγμής περιγραφεί ως ένα εργαλείο πληροφορικής για την ανταλλαγή πληροφοριών, ήτοι ως ένα εργαλείο επικοινωνίας (βλ., π.χ. άρθρο 3 της πρότασης). Ορισμένες, όμως, από τις λειτουργίες που αναφέρονται στην πρόταση, όπως η λειτουργία «αποθετηρίου πληροφοριών», φαίνονται να υπερβαίνουν την παραπάνω περιγραφή. Η προτεινόμενη παράταση των περιόδων διατήρησης στα πέντε έτη υποδηλώνει τη μετατροπή του συστήματος σε «βάση δεδομένων». Οι εξελίξεις αυτές αναμένεται να μετασηματίσουν ριζικά τον χαρακτήρα του IMI⁽²¹⁾.

2.2.2. Συστάσεις

25. Για τη διευθέτηση αυτών των ασαφειών, ο ΕΕΠΔ εισηγείται μια διττή προσέγγιση. Προτείνει, αφενός, την αποσαφήνιση και την πιο συγκεκριμένη επεξεργασία των ήδη προβλεπόμενων λειτουργιών και, αφετέρου, την εφαρμογή επαρκών διαδικαστικών διασφαλίσεων για την προσεκτική συνεκτίμηση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τη μελλοντική ανάπτυξη του IMI.

Αποσαφήνιση των υφιστάμενων ή προβλεπόμενων λειτουργιών (π.χ. απευθείας ανταλλαγές, επείγουσες ειδοποιήσεις, αποθετήρια, επίλυση προβλημάτων και εξωτερικοί φορείς)

26. Ο ΕΕΠΔ εισηγείται τη συγκεκριμενοποίηση του κανονισμού σε ό,τι αφορά τις λειτουργίες που είναι ήδη γνωστές, όπως στην περίπτωση των ανταλλαγών πληροφοριών που αναφέρονται στα παραρτήματα I και II.

⁽¹⁹⁾ Για παράδειγμα, οι απευθείας ανταλλαγές πληροφοριών στο πλαίσιο της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα και της οδηγίας για τα δικαιώματα των ασθενών στο πλαίσιο της διασυννοριακής υγειονομικής περιθαλψής ακολουθούν κατά βάση την ίδια δομή και μπορούν να πραγματοποιηθούν με τις ίδιες λειτουργίες και τις ίδιες διασφαλίσεις προστασίας δεδομένων.

⁽²⁰⁾ Βλ. αιτιολογικές σκέψεις (2), (10), (12), (13), (15), και το άρθρο 5 στοιχεία β) και θ), το άρθρο 10 παράγραφος 7 και το άρθρο 13 παράγραφος 2).

⁽²¹⁾ Παρεμπιπτόντως, τυχόν πρόθεση αντικατάστασης/συμπλήρωσης των υφιστάμενων συστημάτων χειρισμού αρχείων και αρχιεθνητήρησης με το IMI ή/και χρήσης του IMI ως βάσης δεδομένων θα ήταν σκόπιμο να διευκρινίζεται στο άρθρο 3.

27. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να προβλεφθούν πιο συγκεκριμένα και σαφή μέτρα για την ενσωμάτωση του συστήματος SOLVIT⁽²²⁾ στο IMI (διατάξεις για τους «εξωτερικούς φορείς» και την «επίλυση προβλημάτων»), καθώς και για τα ευρετήρια επαγγελματιών και παρόχων υπηρεσιών (διατάξεις για τα «αποθετήρια»).

28. Είναι σκόπιμο επίσης να επεξηγηθούν περαιτέρω οι «επείγουσες ειδοποιήσεις», οι οποίες χρησιμοποιούνται ήδη στο πλαίσιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και πρόκειται ενδεχομένως να επεκταθούν και σε άλλους τομείς πολιτικής. Ειδικότερα, η λειτουργία της «επείγουσας ειδοποίησης» θα πρέπει να ορίζεται με σαφήνεια στο άρθρο 5 (σε συνδυασμό με άλλες λειτουργίες, όπως οι απευθείας ανταλλαγές πληροφοριών και τα αποθετήρια). Ομοίως, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν τα δικαιώματα πρόσβασης και οι περιοδοί διατήρησης⁽²³⁾.

Διαδικαστικές διασφαλίσεις (εκτίμηση αντικτύπου για την προστασία δεδομένων και διαβούλευση με τις αρχές προστασίας δεδομένων)

29. Για τη διασφάλιση της διαχρονικής εφαρμογής του κανονισμού ενόψει της προσθήκης λειτουργιών που ενδέχεται να καταστούν αναγκαίες στο απώτερο μέλλον και, κατ' επέκταση, για την προσθήκη λειτουργιών που δεν καθορίζονται μέχρι στιγμής στον κανονισμό, απαιτούνται διαδικαστικές διασφαλίσεις για τη λήψη μέτρων εφαρμογής των κατάλληλων εγγυήσεων προστασίας δεδομένων πριν από την εισαγωγή των νέων λειτουργιών. Η ίδια απαίτηση πρέπει να ισχύει για τις επεκτάσεις σε νέους τομείς πολιτικής, στις περιπτώσεις που οι επεκτάσεις αυτές έχουν αντικτύπο στην προστασία των δεδομένων.

30. Ο ΕΕΠΔ συνιστά τη δημιουργία ενός σαφώς προσδιορισμένου μηχανισμού ο οποίος θα διασφαλίζει την προσεκτική αξιολόγηση των ζητημάτων προστασίας των δεδομένων πριν από κάθε επέκταση λειτουργιών ή επέκταση σε νέους τομείς πολιτικής, καθώς και την ενσωμάτωση, εφόσον είναι απαραίτητο, πρόσθετων εγγυήσεων ή τεχνικών μέτρων στην αρχιτεκτονική του IMI. Ειδικότερα:

— η εκτίμηση αντικτύπου που αναφέρεται στη σελίδα 7 της αιτιολογικής έκθεσης πρέπει να προβλέπεται ρητώς στον κανονισμό και να περιλαμβάνει εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων, η οποία θα πρέπει να εξετάζει συγκεκριμένα τυχόν αλλαγές που απαιτούνται στον σχεδιασμό του IMI, ώστε να διασφαλίζεται ότι το σύστημα εξακολουθεί να περιλαμβάνει επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία δεδομένων οι οποίες καλύπτουν και τους νέους τομείς πολιτικής ή/και νέες λειτουργίες

— ο κανονισμός πρέπει να προβλέπει ρητώς διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ και τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων πριν από κάθε επέκταση του IMI. Η διαβούλευση αυτή μπορεί να πραγματοποιείται μέσω του μηχανισμού που προβλέπεται στο άρθρο 20 για τη συντονισμένη εποπτεία.

⁽²²⁾ Βλ. παράρτημα Annex II, κεφάλαιο I(1).

⁽²³⁾ Βλ. παρακάτω ενότητες 2.4 και 2.5.5.

31. Οι διαδικαστικές αυτές διασφαλίσεις (εκτίμηση αντικτύπου στην προστασία δεδομένων και διαβούλευση) πρέπει να εφαρμόζονται τόσο στην επέκταση μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξης της Επιτροπής (μετακίνηση στοιχείου από το παράρτημα II στο παράρτημα I), όσο και στην επέκταση μέσω κανονισμού του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη συμπερίληψη στοιχείου που δεν απαριθμείται στο παράρτημα II.
32. Τέλος, ο ΕΕΠΔ κρίνει σκόπιμο να διευκρινίζεται στον κανονισμό τυχόν συμπερίληψη στο πεδίο εφαρμογής των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 23, ζητημάτων πέραν της μετακίνησης στοιχείων από το παράρτημα II στο παράρτημα I. Εάν είναι εφικτό, ο κανονισμός θα πρέπει να εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να εκδίδει συγκεκριμένες εκτελεστικές ή κατ' εξουσιοδότηση πράξεις με σκοπό τον περαιτέρω καθορισμό τυχόν πρόσθετων λειτουργιών του συστήματος ή τη διευθέτηση ζητημάτων ασφάλειας που ενδέχεται να προκύψουν στο μέλλον.

2.3. Ρόλοι και αρμοδιότητες (άρθρα 7-9)

33. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των διαφόρων φορέων που συμμετέχουν στο IMI εκτίθενται σε ένα ολόκληρο κεφάλαιο (κεφάλαιο II). Οι διατάξεις αυτές θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω με τον τρόπο που περιγράφεται στη συνέχεια.
34. Το άρθρο 9 περιγράφει τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τον ελεγκτικό ρόλο της Επιτροπής. Ο ΕΕΠΔ εισηγείται περαιτέρω τη συμπερίληψη πρόσθετης διάταξης με αντικείμενο τον ρόλο της Επιτροπής στον σχεδιασμό του συστήματος με βάση την αρχή της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής ήδη από το στάδιο του σχεδιασμού», καθώς και τον συντονιστικό ρόλο της σε θέματα προστασίας δεδομένων.
35. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι στα καθήκοντα των συντονιστών του IMI που απαριθμούνται στο άρθρο 7 περιλαμβάνονται πλέον ρητώς καθήκοντα συντονισμού που σχετίζονται με την προστασία δεδομένων, όπως το να ενεργούν οι συντονιστές ως σημεία επαφής για λογαριασμό της Επιτροπής. Εισηγείται δε να διευκρινιστεί περαιτέρω ότι τα συγκεκριμένα καθήκοντα συντονισμού περιλαμβάνουν επίσης επαφές με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων.

2.4. Δικαιώματα πρόσβασης (άρθρο 10)

36. Το άρθρο 10 προβλέπει διασφαλίσεις όσον αφορά τα δικαιώματα πρόσβασης. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει το γεγονός ότι κατόπιν των σχολίων του οι διατάξεις αυτές έχουν ενισχυθεί σημαντικά.
37. Δεδομένου ότι το IMI είναι ένα οριζόντιο σύστημα με δυνατότητες επέκτασης, είναι σημαντικό να ληφθεί μέριμνα ώστε το σύστημα να διασφαλίζει την εφαρμογή φραγμών οι οποίοι θα περιορίζουν τις πληροφορίες που υπόκεινται σε επεξεργασία αποκλειστικά σε έναν τομέα πολιτικής και μόνο στον τομέα αυτό: οι χρήστες του IMI θα πρέπει να i) έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες μόνο για ειδικούς λόγους και ii) να περιορίζονται αποκλειστικά σε έναν τομέα πολιτικής.
38. Εάν δεν μπορεί να αποφευχθεί η πρόσβαση ενός χρήστη του IMI σε πληροφορίες για πολλαπλά πεδία πολιτικής (π.χ. στην περίπτωση υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης), το σύστημα θα πρέπει, τουλάχιστον, να μην επιτρέπει τον συνδυασμό πληροφο-

φοριών που προέρχονται από διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Εάν είναι απαραίτητο, θα πρέπει να καθοριστούν εξαιρέσεις σε εκτελεστικό νομοθέτημα ή πράξη της Επιτροπής, αυστηρώς τηρουμένης της αρχής του περιορισμού του σκοπού.

39. Οι αρχές αυτές περιγράφονται πλέον στο κείμενο του κανονισμού, αλλά θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω και να καταστούν πιο λειτουργικές.
40. Όσον αφορά τα δικαιώματα πρόσβασης της Επιτροπής, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το ότι τόσο στο άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 4 όσο και στο άρθρο 10 παράγραφος 6 της πρότασης ορίζεται ότι η Επιτροπή δεν θα έχει πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών μελών, πλην των περιπτώσεων στις οποίες η Επιτροπή έχει οριστεί ως συμμετέχων σε διαδικασία διοικητικής συνεργασίας.
41. Τα δικαιώματα πρόσβασης των εξωτερικών φορέων και το δικαίωμα πρόσβασης σε επείγουσες ειδοποιήσεις πρέπει, ομοίως, να προσδιοριστούν περαιτέρω⁽²⁴⁾. Όσον αφορά τις επείγουσες ειδοποιήσεις, ο ΕΕΠΔ συνιστά ο κανονισμός να προβλέπει ότι οι επείγουσες ειδοποιήσεις δεν θα αποστέλλονται αυτομάτως σε όλες τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, αλλά μόνο στις ενδιαφερόμενες, αποκλειστικά και μόνο για ειδικούς λόγους. Η πρόταση αυτή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο αποστολής επείγουσών ειδοποιήσεων σε όλα τα κράτη μέλη σε ειδικές περιπτώσεις ή για συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, εάν όλα τα κράτη μέλη είναι ενδιαφερόμενα. Ομοίως, απαιτείται η διενέργεια περιπτωσιολογικής ανάλυσης ούτως ώστε να αποφασίζεται εάν η Επιτροπή πρέπει να έχει πρόσβαση στις επείγουσες ειδοποιήσεις.

2.5. Διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρα 13 και 14)

2.5.1. Εισαγωγή

42. Το άρθρο 13 της πρότασης παρατείνει τη διάρκεια αποθήκευσης των δεδομένων στο IMI από τους έξι μήνες μέχρι πρότινος (μετά την περάτωση μιας υπόθεσης) σε πέντε έτη, προβλέποντας δέσμευση των δεδομένων μετά τους 18 μήνες. Κατά τη διάρκεια της δέσμευσης, πρόσβαση στα δεδομένα επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο στο πλαίσιο κίνησης ειδικής διαδικασίας ανάκτησης, κατόπιν αίτησης του υποκειμένου των δεδομένων ή σε περίπτωση που τα δεδομένα απαιτούνται «για τους σκοπούς της απόδειξης ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών μέσω του IMI».
43. Κατά συνέπεια, τα δεδομένα αποθηκεύονται στο IMI κατά τρεις διακριτές χρονικές περιόδους:
- από τη στιγμή της εισαγωγής των δεδομένων στο σύστημα μέχρι την περάτωση της υπόθεσης
 - για διάστημα 18 μηνών μετά την περάτωση της υπόθεσης⁽²⁵⁾
 - από τη λήξη της χρονικής περιόδου των 18 μηνών, υπό καθεστώς δέσμευσης, και για περαιτέρω διάστημα τριών ετών και έξι μηνών (ήτοι, μέχρι την παρέλευση χρονικού διαστήματος πέντε ετών από την περάτωση της υπόθεσης).

⁽²⁴⁾ Βλ. επίσης ενότητα 2.2.2.

⁽²⁵⁾ Στο άρθρο 13 παράγραφος 1 υποδηλώνεται ότι το χρονικό διάστημα των 18 μηνών είναι το «άνωτατο» χρονικό όριο, όπερ σημαίνει ότι η διάρκεια της διατήρησης μπορεί να είναι μικρότερη. Κάτι τέτοιο δεν επηρεάζει, ωστόσο, τη συνολική περίοδο διατήρησης, η οποία διαρκεί, σε κάθε περίπτωση, μέχρι την παρέλευση πέντε ετών από την περάτωση της υπόθεσης.

44. Πέραν των γενικών αυτών κανόνων, το άρθρο 13 παράγραφος 2 επιτρέπει τη διατήρηση δεδομένων σε ένα «αποθετήριο πληροφοριών», για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο για τον σκοπό αυτό, με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή όταν «είναι αναγκαίο για τη συμμόρφωση με πράξη της Ένωσης». Περαιτέρω, το άρθρο 14 προβλέπει παρεμφερή μηχανισμό δέσμευσης για τη διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών του IMI, επί χρονικό διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία που αυτοί παύουν να είναι χρήστες του IMI.
45. Δεν υπάρχουν άλλες ειδικές διατάξεις. Συνάγεται, λοιπόν, το συμπέρασμα ότι οι γενικοί κανόνες ισχύουν όχι μόνο για τις απευθείας ανταλλαγές, αλλά και για επείγουσες ειδοποιήσεις, επίλυση προβλημάτων (όπως στο δίκτυο SOLVIT⁽²⁶⁾) καθώς και για κάθε άλλη λειτουργία που περιλαμβάνει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
46. Ο ΕΕΠΔ διατηρεί αρκετές επιφυλάξεις ως προς τις περιόδους διατήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της οδηγίας 95/46/EK και το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, τα οποία απαιτούν αμφοτέρω τη διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους τα δεδομένα υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία.
- 2.5.2. Από την εισαγωγή των δεδομένων έως την περάτωση μιας υπόθεσης: ανάγκη για έγκαιρη περάτωση της υπόθεσης
47. Όσον αφορά την πρώτη χρονική περίοδο, η οποία διαρκεί από την εισαγωγή των δεδομένων μέχρι την περάτωση της υπόθεσης, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ανησυχία ότι ορισμένες υποθέσεις ενδέχεται να μην περατωθούν ποτέ ή να περατωθούν μετά από δυσανάλογο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα τη διατήρηση προσωπικών δεδομένων στη βάση για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του αναγκαίου, ή επ' αόριστον.
48. Ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει επιτελέσει η Επιτροπή σε πρακτικό επίπεδο όσον αφορά τη μείωση του φόρτου στο IMI και την εφαρμογή συστήματος απευθείας ανταλλαγών μέσω του οποίου παρακολουθείται η έγκαιρη περάτωση υποθέσεων και αποστέλλονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα υπομνήσεις για τις χρονίζουσες υποθέσεις. Επιπλέον, μια πρόσφατη αλλαγή στις λειτουργίες του συστήματος, βάσει της προσέγγισης της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής από το στάδιο του σχεδιασμού» επιτρέπει, με το πάτημα ενός πλήκτρου, την αποδοχή μιας απάντησης και την ταυτόχρονη περάτωση μιας υπόθεσης. Στο παρελθόν, για τη διαδικασία αυτή απαιτούνταν δύο χωριστές ενέργειες, γεγονός το οποίο μπορεί να ευθύνεται για τις αδρανείς υποθέσεις που παρέμεναν στο σύστημα.
49. Ο ΕΕΠΔ εξάγει τις προσπάθειες αυτές που καταβλήθηκαν σε πρακτικό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά, συνιστά την προσθήκη διασφαλίσεων στο κείμενο του κανονισμού, οι οποίες θα επιτρέπουν την έγκαιρη περάτωση των υποθέσεων στο IMI και τη διαγραφή αδρανών υποθέσεων (υποθέσεων για τις οποίες δεν έχει καταγραφεί πρόσφατη δραστηριότητα) από τη βάση δεδομένων.
- 2.5.3. Από την περάτωση μιας υπόθεσης έως το χρονικό διάστημα των 18 μηνών: δικαιολογείται η παράταση από τους έξι στους 18 μήνες;
50. Ο ΕΕΠΔ προτείνει να επανεξεταστεί το κατά πόσον είναι επαρκώς αιτιολογημένη η παράταση της ισχύουσας περιόδου των έξι μηνών στους 18 μήνες μετά την περάτωση της υπόθεσης και, εάν ναι, κατά πόσον η αιτιολόγηση αυτή αφορά μόνο τις απευθείας ανταλλαγές πληροφοριών ή και άλλους τύπους λειτουργιών. Το IMI λειτουργεί εδώ και αρκετά χρόνια και η πρακτική εμπειρία που έχει αποκομισθεί πρέπει να αξιοποιηθεί.
51. Εάν το IMI εξακολουθεί να αποτελεί ένα εργαλείο ανταλλαγής πληροφοριών (και όχι σύστημα χειρισμού αρχείων, βάση δεδομένων ή σύστημα αρχειοθέτησης), και υπό την προϋπόθεση ότι στις αρμόδιες αρχές παρέχονται μέσα για την ανάκτηση, από το σύστημα, των πληροφοριών που έχουν λάβει (ηλεκτρονικά ή σε έντυπη μορφή, και σε κάθε περίπτωση με τρόπο που επιτρέπει τη χρήση των ανακτηθεισών πληροφοριών ως αποδεικτικών στοιχείων⁽²⁷⁾), δεν φαίνεται να υφίσταται σοβαρός λόγος διατήρησης των δεδομένων στο IMI μετά την περάτωση μιας υπόθεσης.
52. Στις απευθείας ανταλλαγές πληροφοριών, η δυνητική ανάγκη διατύπωσης συμπληρωματικών ερωτήσεων ακόμη και μετά την αποδοχή μιας απάντησης και, κατ' επέκταση, την περάτωση μιας υπόθεσης, μπορεί ενδεχομένως να δικαιολογεί την ύπαρξη μιας (ευλόγως σύντομης) περιόδου διατήρησης μετά την περάτωση της υπόθεσης. Η ισχύουσα περίοδος των έξι μηνών φαίνεται εκ πρώτης όψεως υπεραρκετή για τον σκοπό αυτό.
- 2.5.4. Από τους 18 μήνες στα πέντε έτη: δεσμευμένα δεδομένα
53. Ο ΕΕΠΔ εκτιμά ότι η Επιτροπή δεν έχει αιτιολογήσει επαρκώς την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της διατήρησης «δεσμευμένων δεδομένων» για χρονικό διάστημα πέντε ετών.
54. Στην σελίδα 8 της αιτιολογικής έκθεσης γίνεται αναφορά στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Rijkeboer*⁽²⁸⁾. Ο ΕΕΠΔ συνιστά στην Επιτροπή να επανεξετάσει τις επιπτώσεις αυτής της υπόθεσης στη διατήρηση δεδομένων στο IMI. Κατά την άποψή του, η υπόθεση *Rijkeboer* δεν δημιουργεί προηγούμενο για τη ρύθμιση των παραμέτρων του IMI ώστε να είναι εφικτή η διατήρηση δεδομένων για πέντε έτη μετά την περάτωση της υπόθεσης.
55. Ο ΕΕΠΔ κρίνει ότι η παραπομπή στην υπόθεση *Rijkeboer* ή η επίκληση των δικαιωμάτων πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων στα δεδομένα που τα αφορούν δεν συνιστούν επαρκή βάση αιτιολόγησης της διατήρησης δεδομένων στο IMI για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά την περάτωση της υπόθεσης. Η απλή διατήρηση «δεδομένων μητρώου» (από τα οποία εξαιρούνται αυστηρώς, μεταξύ άλλων, τυχόν περιεχόμενο, συνημμένα ή ευαίσθητα δεδομένα) αποτελεί ίσως λιγότερο παρεμβατική επιλογή, η οποία χρήζει ενδεχομένως περαιτέρω εξέτασης. Παρ' όλα αυτά, ο ΕΕΠΔ δεν είναι στο παρόν στάδιο πεπεισμένος περί της αναγκαιότητας ή της αναλογικότητας μιας τέτοιας λύσης.

(26) Βλ. παράρτημα II, κεφάλαιο I(1).

(27) Είναι γνωστό ότι έχουν καταβληθεί προσπάθειες για τον σκοπό αυτό σε πρακτικό επίπεδο.

(28) C-553/07 *Rijkeboer* [2009] ECR I-3889.

56. Επιπλέον, εξίσου προβληματική προκύπτει η ασάφεια ως προς το ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση στα δεσμευμένα δεδομένα και για ποιους σκοπούς. Η απλή αναφορά στη χρήση «για τους σκοπούς της απόδειξης ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών» (σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 3) δεν αρκεί. Εάν η διάταξη περί «δέσμευσης» διατηρηθεί, πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να προσδιοριστεί σαφέστερα ποιος μπορεί να ζητά απόδειξη ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και το σχετικό πλαίσιο. Πέραν του υποκειμένου των δεδομένων, θα έχουν και άλλοι δικαίωμα να ζητούν πρόσβαση; Και εάν ναι, αυτοί θα είναι αποκλειστικά οι αρμόδιες αρχές, για τον σκοπό και μόνο της απόδειξης ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών με συγκεκριμένο περιεχόμενο (σε περίπτωση που η ανταλλαγή αυτή αμφισβητηθεί από τις αρμόδιες αρχές που έστειλαν ή έλαβαν το μήνυμα); Προβλέπονται άλλες πιθανές χρήσεις «για τους σκοπούς της απόδειξης ότι υπήρξε ανταλλαγή πληροφοριών»⁽²⁹⁾;

2.5.5. Επείγουσες ειδοποιήσεις

57. Ο ΕΕΠΔ εισηγείται έναν σαφέστερο διαχωρισμό μεταξύ των επείγουσών ειδοποιήσεων και των αποθετηρίων πληροφοριών. Η χρήση της επείγουσας ειδοποίησης ως εργαλείου επικοινωνίας για την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών περί συγκεκριμένων παραβάσεων ή υποψιών διαφέρει αρκετά από την αποθήκευση της ειδοποίησης αυτής σε βάση δεδομένων για παρατεταμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα. Η αποθήκευση στοιχείων των επείγουσών ειδοποιήσεων εγείρει περαιτέρω ανησυχίες, απαιτεί δε τη θέσπιση ειδικών κανόνων και την εφαρμογή πρόσθετων διασφαλίσεων για την προστασία των δεδομένων.

58. Κατά συνέπεια, ο ΕΕΠΔ συνιστά ο κανονισμός να προβλέπει εξ' ορισμού i) –εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην κάθετη νομοθεσία και υπό την επιφύλαξη επαρκών πρόσθετων διασφαλίσεων– εξαμηνιαία περίοδο διατήρησης των επείγουσών ειδοποιήσεων η οποία ii) θα ξεκινά από τη στιγμή αποστολής της επείγουσας ειδοποίησης.

59. Εναλλακτικά, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη συγκεκριμένη θέσπιση, με τον προτεινόμενο κανονισμό, αναλυτικών διασφαλίσεων για τις επείγουσες ειδοποιήσεις. Ο ΕΕΠΔ προτιμάται να συνδράμει την Επιτροπή και τους νομοθέτες παρέχοντας περαιτέρω συμβουλές στο πλαίσιο αυτό, εφόσον προκριθεί η δεύτερη προσέγγιση.

2.6. Δεδομένα ειδικών κατηγοριών (άρθρο 15)

60. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει τον διαχωρισμό μεταξύ, αφενός, των προσωπικών δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 95/46/ΕΚ και, αφετέρου, των προσωπικών δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 5. Εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι στον κανονισμό προβλέπεται σαφώς ότι η επεξεργασία δεδομένων ειδικών κατηγοριών επιτρέπεται μόνο για ειδικούς λόγους οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 8 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

61. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΕΕΠΔ αντιλαμβάνεται ότι το ΙΜΙ θα επεξεργάζεται έναν σημαντικό αριθμό ευαίσθητων δεδομένων τα οποία υπόκεινται στο άρθρο 8 παράγραφος 2 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Πράγματι, το ΙΜΙ, ήδη από την πρώτη φορά που

τέθηκε σε εφαρμογή για να υποστηρίξει τη διοικητική συνεργασία στο πλαίσιο της οδηγίας για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, προοριζόταν για την επεξεργασία δεδομένων αυτού του είδους, ιδίως δε δεδομένων σχετικά με τα μητρώα ποινικών και διοικητικών παραβάσεων που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στο δικαίωμα ενός επαγγελματία ή ενός παρόχου υπηρεσιών να ασκεί δραστηριότητα/παρέχει υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος.

62. Επιπροσθέτως, αναμένεται ότι μεγάλος αριθμός ευαίσθητων δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 1 (κυρίως δεδομένων σε θέματα υγείας) θα υποβάλλονται πιθανώς σε επεξεργασία στο πλαίσιο του ΙΜΙ, μόλις το σύστημα επεκταθεί για τη συμπερίληψη δομοστοιχείου στο δίκτυο SOLVIT⁽³⁰⁾. Τέλος, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο συλλογής πρόσθετων ευαίσθητων δεδομένων μέσω του ΙΜΙ στο μέλλον, εκτάκτως ή σε συστηματική βάση.

2.7. Ασφάλεια (άρθρο 16 και αιτιολογική σκέψη 16)

63. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το άρθρο 16 αναφέρεται συγκεκριμένα στην υποχρέωση της Επιτροπής να τηρεί τους οικείους εσωτερικούς κανόνες που θέσπισε κατ' εφαρμογή του άρθρου 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, καθώς και να θεσπίσει και να επικαιροποιεί σχέδιο ασφαλείας για το ΙΜΙ.

64. Για την περαιτέρω ενίσχυση αυτών των διατάξεων, ο ΕΕΠΔ συνιστά ο κανονισμός να προβλέπει τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου και την επανεξέταση του σχεδίου ασφαλείας πριν από κάθε επέκταση του ΙΜΙ σε νέο τομέα πολιτικής ή πριν από την προσθήκη νέας λειτουργίας η οποία έχει αντίκτυπο στα προσωπικά δεδομένα⁽³¹⁾.

65. Επιπροσθέτως, ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι το άρθρο 16 και η αιτιολογική σκέψη 16 αναφέρονται μόνο στις υποχρεώσεις της Επιτροπής και στον εποπτικό ρόλο του ΕΕΠΔ. Η αναφορά αυτή μπορεί να είναι παραπλανητική. Αν και αληθεύει ότι η Επιτροπή είναι, ως φορέας εκμετάλλευσης του ΙΜΙ, υπεύθυνη για το μείζον σκέλος της διατήρησης της ασφάλειας του ΙΜΙ, οι σχετικές υποχρεώσεις βαρύνουν ομοίως τις αρμόδιες αρχές οι οποίες, με τη σειρά τους, τελούν υπό την εποπτεία των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων. Κατά συνέπεια, το άρθρο 16 και η αιτιολογική σκέψη 16 πρέπει ομοίως να αναφέρουν τις υποχρεώσεις των υπολοίπων φορέων διαχείρισης του ΙΜΙ σε θέματα ασφαλείας, σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ, καθώς και τις εποπτικές αρμοδιότητες των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων.

2.8. Ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων και διαφάνεια (άρθρο 17)

2.8.1. Ενημέρωση που παρέχεται στα κράτη μέλη

66. Όσον αφορά το άρθρο 17 παράγραφος 1, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη συμπερίληψη πιο συγκεκριμένων διατάξεων στον κανονισμό, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα υποκείμενα των δεδομένων ενημερώνονται πλήρως σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων που τα αφορούν στο ΙΜΙ. Δεδομένου ότι το ΙΜΙ χρησιμοποιείται από πολλαπλές αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων πολλών μικρών υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης χωρίς επαρκείς πόρους, συνιστάται θερμά ο συντονισμός της ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων σε εθνικό επίπεδο.

⁽²⁹⁾ Αν και η διατήρηση προσωπικών δεδομένων είναι, συγκριτικά, λιγότερο επιβλαβής για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι η διατήρηση των προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΙΜΙ για περίοδο πέντε ετών αφότου παύσει η πρόσβασή τους στο ΙΜΙ δεν έχει αιτιολογηθεί επαρκώς.

⁽³⁰⁾ Βλ. παράρτημα ΙΙ, κεφάλαιο Ι(1).

⁽³¹⁾ Βλ. επίσης ενότητα 12 για τις συστάσεις σχετικά με τους ελέγχους.

2.8.2. Ενημέρωση που παρέχεται από την Επιτροπή

67. Το άρθρο 17 παράγραφος 2 στοιχείο α) προβλέπει τη δημοσιοποίηση από την Επιτροπή δήλωσης περί απορρήτου σχετικά με τις οικείες δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Επιπλέον, το άρθρο 17 παράγραφος 2 στοιχείο β) προβλέπει τη δημοσιοποίηση από την Επιτροπή πληροφοριών «για ζητήματα προστασίας δεδομένων των διαδικασιών διοικητικής συνεργασίας στο ΙΜΙ, όπως ορίζει το άρθρο 12». Τέλος, το άρθρο 17 παράγραφος 2 στοιχείο γ) προβλέπει τη δημοσιοποίηση από την Επιτροπή πληροφοριών για «τις εξαιρέσεις ή τους περιορισμούς των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, όπως ορίζει το άρθρο 19».
68. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τις διατάξεις αυτές, οι οποίες συμβάλλουν στη διαφάνεια των διαδικασιών επεξεργασίας δεδομένων στο ΙΜΙ. Όπως επισημαίνεται παραπάνω στην ενότητα 2.1, στην περίπτωση συστήματος πληροφορικής που χρησιμοποιείται σε 27 διαφορετικά κράτη μέλη, είναι άκρως σημαντικό να διασφαλίζεται η συνεκτικότητα της λειτουργίας του συστήματος, της εφαρμογής των διασφαλίσεων προστασίας δεδομένων και των πληροφοριών που παρέχονται στα υποκείμενα των δεδομένων ⁽³²⁾.
69. Υπό το πρίσμα των προαναφερθέντων, προβάλλει σκόπιμο να ενισχυθούν περαιτέρω οι διατάξεις του άρθρου 17 παράγραφος 2. Ως φορέας εκμετάλλευσης του συστήματος, η Επιτροπή είναι η πλέον αρμόδια για την ανάληψη προορατικής δράσης μέσω της παροχής, στον πολυγλωσσικό δικτυακό της τόπο, μιας πρώτης δέσμης ενημέρωσης σχετικά με την προστασία δεδομένων καθώς και άλλων πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων. Η ενημέρωση αυτή θα παρέχεται και «για λογαριασμό» των αρμόδιων αρχών, καλύπτοντας έτσι τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα άρθρα 10 ή 11 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα αρκεί οι ενημερώσεις που παρέχονται επακολούθως από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να παραπέμπουν απλώς στην ενημέρωση της Επιτροπής, συμπληρώνοντάς την μόνο με τα απαιτούμενα στοιχεία για τη συμμόρφωση προς τυχόν ειδικές πρόσθετες πληροφορίες που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία.

70. Επιπροσθέτως, στο άρθρο 17 παράγραφος 2 στοιχείο β) θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι οι πληροφορίες που παρέχονται από την Επιτροπή θα καλύπτουν πλήρως όλους τους τομείς πολιτικής, όλες τις διαδικασίες διοικητικής συνεργασίας και όλες τις λειτουργίες στο ΙΜΙ, και θα περιλαμβάνουν συγκεκριμένα όλες τις κατηγορίες δεδομένων που μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία. Από τα παραπάνω δεν πρέπει να παραλειφθεί η δημοσίευση στον δικτυακό τόπο του ΙΜΙ των ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται στην απευθείας συνεργασία, όπως συμβαίνει επί του παρόντος στην πράξη.

2.9. Δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής (άρθρο 18)

71. Ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να αναφερθεί για ακόμη μία φορά, όπως επισημαίνεται στην παραπάνω ενότητα 2.1, στην καίρια σημασία που έχει η επίτευξη συνεκτικότητας στη λειτουργία του συστήματος και στις εφαρμοζόμενες διασφαλίσεις για την προστασία δεδομένων. Για τον λόγο αυτό, ο ΕΕΠΔ κρίνει σκόπιμη την περαιτέρω συγκεκριμενοποίηση των διατάξεων για τα δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης και διαγραφής.

72. Στο άρθρο 18 πρέπει να προσδιορίζεται σε ποιον πρέπει να απευθύνουν τα υποκείμενα των δεδομένων τα οικεία αιτήματα πρόσβασης κατά τις διάφορες χρονικές περιόδους:

- πριν από την περάτωση μιας υπόθεσης
- μετά την περάτωση της υπόθεσης αλλά πριν από την παρέλευση της περιόδου διατήρησης των 18 μηνών
- και, τέλος, κατά την περίοδο δέσμευσης των δεδομένων.

73. Ο κανονισμός πρέπει επίσης να επιβάλει τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών όσον αφορά αιτήματα πρόσβασης κατά περίπτωση. Η διόρθωση και η διαγραφή πρέπει να πραγματοποιούνται «το συντομότερο δυνατόν, αλλά το αργότερο εντός 60 ημερών» αντί «εντός 60 ημερών». Θα πρέπει επίσης να γίνει αναφορά στη δυνατότητα δημιουργίας ενός δομοστοιχείου προστασίας δεδομένων, καθώς και στη δυνατότητα εφαρμογής λύσεων «προστασίας της ιδιωτικής ζωής ήδη από το στάδιο του σχεδιασμού» στο πλαίσιο της συνεργασίας για τα δικαιώματα πρόσβασης μεταξύ των αρχών και της «παροχής δικαιωμάτων στα υποκείμενα των δεδομένων», μέσω, για παράδειγμα, της παροχής απευθείας πρόσβασης στα δεδομένα που τα αφορούν, κατά περίπτωση και όταν αυτό είναι εφικτό.

2.10. Εποπτεία (άρθρο 20)

74. Κατά τα πρόσφατα έτη αναπτύχθηκε το μοντέλο «συντονισμένης εποπτείας». Το συγκεκριμένο μοντέλο εποπτείας, όπως λειτουργεί επί του παρόντος στο σύστημα Eurodac και σε τμήματα του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών, υιοθετήθηκε και για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), καθώς και για το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS-II).
75. Το μοντέλο αυτό περιλαμβάνει τρία επίπεδα:
- εποπτεία σε εθνικό επίπεδο η οποία διασφαλίζεται από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων
 - εποπτεία σε επίπεδο ΕΕ η οποία διασφαλίζεται από τον ΕΕΠΔ
 - συντονισμό ο οποίος διασφαλίζεται μέσω τακτικών συνεδριάσεων και άλλων συντονισμένων δραστηριοτήτων με τη γραμματειακή υποστήριξη του ΕΕΠΔ για τον συγκεκριμένο μηχανισμό συντονισμού.
76. Το μοντέλο αυτό έχει αποδειχθεί επιτυχές και αποτελεσματικό, είναι δε σκόπιμο να εξετασθεί η μελλοντική ενσωμάτωσή του σε άλλα συστήματα πληροφοριών.
77. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το άρθρο 20 της πρότασης προβλέπει συγκεκριμένα τη συντονισμένη εποπτεία του ΙΜΙ από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων από κοινού με τον ΕΕΠΔ, βάσει –εν γένει– του μοντέλου που θεσπίζεται στους κανονισμούς VIS και SIS II ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ Στη συγκεκριμένη προσέγγιση για τη διασφάλιση συνεκτικότητας, πρέπει, βεβαίως, να λαμβάνονται δεόντως υπόψη τυχόν αναγκαίες και αιτιολογημένες εθνικές αποκλίσεις.

⁽³³⁾ Βλ. κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη λειτουργία, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) (ΕΕ L 381 της 28.12.2006, σ. 4) και κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων (VIS) μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (κανονισμός VIS) (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 60).

78. Ο ΕΕΠΔ κρίνει σκόπιμη την ενίσχυση των διατάξεων για τη συντονισμένη εποπτεία σε ορισμένα σημεία και, για τον σκοπό αυτό, την προσηκόνουσα διατάξεων παρεμφερών με τις διατάξεις που ισχύουν, για παράδειγμα, στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (άρθρα 41-43 του κανονισμού VIS), του συστήματος Σένγκεν II (άρθρα 44-46 του κανονισμού SIS-II) και προβλέπονται για το σύστημα Eurodac⁽³⁴⁾. Ειδικότερα, θα ήταν σκόπιμο:

— να καθορίζονται και να διαχωρίζονται σαφέστερα στο άρθρο 20 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού οι αντίστοιχες αρμοδιότητες των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων και του ΕΕΠΔ⁽³⁵⁾

— να προσδιορίζεται στο άρθρο 20 παράγραφος 3 του κανονισμού ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων και ο ΕΕΠΔ, ενεργώντας στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, «συνεργάζονται δραστήρια» και «διασφαλίζουν τη συντονισμένη εποπτεία του IMI» (αντί της απλής αναφοράς στη συντονισμένη εποπτεία χωρίς μνεία της δραστηριότητας συνεργασίας)⁽³⁶⁾, και

— να προσδιορίζεται λεπτομερέστερα στον κανονισμό το περιεχόμενο της συνεργασίας, για παράδειγμα μέσω της απαίτησης ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων και ο ΕΕΠΔ «εντός του πεδίου των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, ανταλλάσσουν σχετικές πληροφορίες, αλληλοβοηθούνται κατά τη διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων, εξετάζουν τυχόν δυσκολίες όσον αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του κανονισμού για το IMI, διερευνούν προβλήματα που μπορεί να ανακύψουν κατά την άσκηση ανεξάρτητου ελέγχου ή κατά την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης ενός προσώπου στα δεδομένα που το αφορούν, συντάσσουν εναρμονισμένες προτάσεις ώστε να εξευρεθούν κοινές λύσεις σε τυχόν προβλήματα και προάγουν την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τα δικαιώματα για την προστασία των δεδομένων, όταν χρειάζεται»⁽³⁷⁾.

79. Δεδομένων των προαναφερθέντων, ο ΕΕΠΔ έχει υπόψη του τον μειωμένο, επί του παρόντος, αριθμό και την ετερόκλητη φύση των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία, καθώς και τον εξελισσόμενο χαρακτήρα του IMI. Κατά συνέπεια, αναγνωρίζει ότι, όσον αφορά τις συνεδριάσεις και τους ελέγχους, είναι ίσως σκόπιμη μεγαλύτερη ευελιξία. Εν ολίγοις, ο ΕΕΠΔ προτείνει να προβλέπει ο κανονισμός τους απαιτούμενους ελάχιστους κανόνες για τη διασφάλιση αποτελεσματικής συνεργασίας, χωρίς όμως να δημιουργείται περιττός διοικητικός φόρτος.

80. Το άρθρο 20 παράγραφος 3 του κανονισμού δεν απαιτεί τακτικές συνεδριάσεις, αλλά προβλέπει απλά ότι ο ΕΕΠΔ μπορεί να «καλεί τις Εθνικές Αρχές Ελέγχου σε συνεδρίαση ... όταν αυτό είναι αναγκαίο». Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη την ευχέρεια να αποφασίζουν για τη συχνότητα και τις συνθήκες διεξαγωγής των συνεδριάσεων, καθώς και για άλλες διαδικαστικές λεπτομέρειες που άπτονται της συνεργασίας τους. Τα ζητήματα αυτά μπορούν να ρυθμιστούν στον εσωτερικό κανονισμό που αναφέρεται ήδη στην πρόταση.

⁽³⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την ανταλλαγή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου (ΕΕ L 316 της 15.12.2000, σ. 1), επί του παρόντος υπό αναθεώρηση. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται υπόψη διατάξεις παρεμφερείς με τις διατάξεις των κανονισμών VIS και SIS II.

⁽³⁵⁾ Βλ., για παράδειγμα, άρθρα 41 και 42 του κανονισμού VIS.

⁽³⁶⁾ Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 43 παράγραφος 1 του κανονισμού VIS.

⁽³⁷⁾ Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 43 παράγραφος 2 του κανονισμού VIS.

81. Όσον αφορά τους τακτικούς ελέγχους, θα ήταν ενδεχομένως πιο αποτελεσματικό ο χρόνος και η συχνότητα διεξαγωγής των ελέγχων αυτών να προσδιορίζονται στους εσωτερικούς κανονισμούς των συνεργαζόμενων αρχών. Δεδομένου ότι οι συνθήκες αυτές εξαρτώνται από πλήθος παραγόντων και ενδέχεται να αλλάξουν συν τω χρόνω, ο ΕΕΠΔ επικροτεί την προσέγγιση της Επιτροπής, η οποία επιτρέπει περισσότερη ευελιξία στον συγκεκριμένο τομέα.

2.11. Εφαρμογή του IMI σε εθνικό επίπεδο

82. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η πρόταση παρέχει μια σαφή νομική βάση για την εφαρμογή του IMI σε εθνικό επίπεδο, καθώς και για το γεγονός ότι η εφαρμογή αυτή υπόκειται σε αρκετούς όρους, στους οποίους περιλαμβάνεται η υποχρέωση διαβούλευσης με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων και συμμόρφωσης της εφαρμογής προς την εθνική νομοθεσία.

2.12. Ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες (άρθρο 22)

83. Ο ΕΕΠΔ χαίρεται τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 για τις ανταλλαγές πληροφοριών, καθώς και το γεγονός ότι το άρθρο 22 παράγραφος 3 διασφαλίζει τη διαφάνεια της επέκτασης του συστήματος μέσω δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα επικαιροποιημένου καταλόγου των τρίτων χωρών οι οποίες χρησιμοποιούν το IMI (άρθρο 22 παράγραφος 3).

84. Ο ΕΕΠΔ συνιστά περαιτέρω να περιορίσει η Επιτροπή την έκταση της αναφοράς στις παρεκκλίσεις σύμφωνα με το άρθρο 26 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, σε βαθμό ώστε να παραμείνει μόνο η αναφορά στο άρθρο 26 παράγραφος 2. Με άλλα λόγια, οι αρμόδιες αρχές ή άλλοι εξωτερικοί φορείς τρίτης χώρας που δεν παρέχει επαρκή προστασία δεν πρέπει να έχουν απευθείας πρόσβαση στο IMI, εκτός εάν εφαρμόζονται κατάλληλες συμβατικές ρητρες, οι οποίες πρέπει να αποτλούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε επίπεδο ΕΕ.

85. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει το γεγονός ότι άλλες παρεκκλίσεις, όπως η παρέκκλιση «εφόσον» η διαβίβαση είναι αναγκαία ή απαιτείται εκ του νόμου για τη διασφάλιση σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, ή για την ανανώριση, άσκηση ή υπεράσπιση ενός δικαιώματος ενώπιον του δικαστηρίου, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αιτιολόγηση διαβιβάσεων δεδομένων σε τρίτες χώρες μέσω απευθείας πρόσβασης στο IMI⁽³⁸⁾.

2.13. Λογοδοσία (άρθρο 26)

86. Σύμφωνα με την αναμενόμενη ενίσχυση των ρυθμίσεων για αύξηση της λογοδοσίας κατά την αναθεώρηση του πλαισίου προστασίας δεδομένων⁽³⁹⁾, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη θέσπιση, μέσω του κανονισμού, ενός σαφούς πλαισίου μηχανισμών επαρκούς εσωτερικού ελέγχου το οποίο θα διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς την προστασία δεδομένων, θα παρέχει τις σχετικές αποδείξεις και θα περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που επισημαίνονται στη συνέχεια.

⁽³⁸⁾ Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 όσον αφορά την Επιτροπή ως φορέα διαχείρισης του IMI.

⁽³⁹⁾ Βλ. ενότητα 2.2.4 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών — «Συνολική προσέγγιση όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση», COM(2010) 609 τελικό. Βλ. επίσης ενότητα 7 της γνώμης του ΕΕΠΔ της 14ης Ιανουαρίου 2011 επί της συγκεκριμένης ανακοίνωσης της Επιτροπής.

87. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει την απαίτηση, στο άρθρο 26 παράγραφος 2 του κανονισμού, υποβολής από την Επιτροπή στον ΕΕΠΔ, κάθε τρία έτη, έκθεσης για ζητήματα που αφορούν την προστασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των δεδομένων. Θα ήταν σκόπιμο να διευκρινίζεται στον κανονισμό ότι ο ΕΕΠΔ οφείλει, με τη σειρά του, να κοινοποιεί την έκθεση της Επιτροπής στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, στο πλαίσιο της συντονισμένης εποπτείας που αναφέρεται στο άρθρο 20. Σκόπιμο θα ήταν ομοίως να διευκρινίζεται ότι στην έκθεση πρέπει να εξετάζεται ο τρόπος πρακτικής επεξεργασίας των βασικών αρχών και ζητημάτων προστασίας δεδομένων (π.χ. ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, δικαιώματα πρόσβασης, ασφάλεια), σε κάθε τομέα πολιτικής και για κάθε λειτουργία του συστήματος.

88. Επιπροσθέτως, στον κανονισμό πρέπει να διευκρινίζεται ότι το πλαίσιο των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αξιολογήσεις της προστασίας της ιδιωτικής ζωής (περιλαμβανομένης ανάλυσης κινδύνου για την ασφάλεια), πολιτική προστασίας δεδομένων (περιλαμβανομένου σχεδίου ασφαλείας) βάσει των αποτελεσμάτων της ανάλυσης, καθώς και περιοδικές αναθεωρήσεις και έλεγχο.

2.14. Προστασία της ιδιωτικής ζωής από το στάδιο του σχεδιασμού

89. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για την αναφορά σε αυτήν την αρχή στην αιτιολογική σκέψη (6) του κανονισμού⁽⁴⁰⁾ και συνιστά, πέραν της αναφοράς, τη θέσπιση, μέσω του κανονισμού, συγκεκριμένων διασφαλίσεων της προστασίας της ιδιωτικής ζωής από το στάδιο του σχεδιασμού, όπως:

- η δημιουργία ενός δομοστοιχείου προστασίας δεδομένων που θα επιτρέπει στα υποκείμενα των δεδομένων να ασκούν τα δικαιώματά τους πιο αποτελεσματικά⁽⁴¹⁾
- ο σαφής διαχωρισμός των διαφόρων τομέων πολιτικής που περιλαμβάνονται στο IMI (φραγαμοί)⁽⁴²⁾
- η εφαρμογή συγκεκριμένων τεχνικών λύσεων για τον περιορισμό των δυνατοτήτων αναζήτησης σε ευρετήρια, στοιχεία επειγουσών ειδοποιήσεων και αλλού, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αρχή του περιορισμού του σκοπού
- η εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων για τη διασφάλιση της περάτωσης αδρανών υποθέσεων⁽⁴³⁾
- η εφαρμογή επαρκών διαδικαστικών διασφαλίσεων ενόψει των μελλοντικών εξελίξεων⁽⁴⁴⁾.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

90. Η συνολική άποψη του ΕΕΠΔ σχετικά με το IMI είναι θετική. Ο ΕΕΠΔ υποστηρίζει τους στόχους της Επιτροπής όσον αφορά τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού συστήματος για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη ρύθμιση των πτυχών του που άπτονται της προστασίας δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή προτείνει μια οριζόντια νομική πράξη για το IMI υπό μορφή κανονισμού του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Είναι επίσης ικανοποιημένος για το γεγονός ότι στην πρόταση επισημαίνονται με

περιεκτικό τρόπο τα πλέον σημαντικά ζητήματα που άπτονται της προστασίας δεδομένων στο IMI.

91. Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο που πρόκειται να θεσπιστεί για το IMI με τον προτεινόμενο κανονισμό, ο ΕΕΠΔ εφιστά την προσοχή σε δύο βασικές προκλήσεις:

- στην ανάγκη διασφάλισης της συνεκτικότητας, με σεβασμό στην πολυμορφία, και
- στην ανάγκη εξισορρόπησης της ευελιξίας με την ασφάλεια δικαίου.

92. Οι ήδη προβλεπόμενες λειτουργίες του IMI πρέπει να αποσαφηνιστούν και να ρυθμιστούν με πιο συγκεκριμένο τρόπο.

93. Πρέπει να εφαρμοστούν επαρκείς διαδικαστικές διασφαλίσεις για την προσεκτική συνεκτίμηση της προστασίας δεδομένων κατά τη μελλοντική ανάπτυξη του IMI. Σε αυτές πρέπει να συμπεριλαμβάνεται εκτίμηση αντικτύπου και διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ και τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων πριν από κάθε επέκταση του πεδίου εφαρμογής του IMI σε νέο τομέα πολιτικής ή/και με νέες λειτουργίες.

94. Πρέπει να προσδιοριστούν περαιτέρω τα δικαιώματα πρόσβασης των εξωτερικών φορέων και τα δικαιώματα πρόσβασης στις επειγουσες ειδοποιήσεις.

95. Όσον αφορά τις περιόδους διατήρησης:

- ο κανονισμός πρέπει να προβλέπει διασφαλίσεις για την έγκαιρη περάτωση των υποθέσεων στο IMI, καθώς και για τη διαγραφή των αδρανών υποθέσεων (υποθέσεων για τις οποίες δεν έχει καταγραφεί πρόσφατη δραστηριότητα) από τη βάση δεδομένων
- πρέπει να επανεξεταστεί το βάσιμο της επέκτασης της ισχύουσας εξάμηνης περιόδου στους 18 μήνες μετά την περάτωση της υπόθεσης
- η Επιτροπή δεν έχει αιτιολογήσει επαρκώς την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της διατήρησης «δεσμευμένων δεδομένων» για χρονικό διάστημα διάρκειας έως και πέντε ετών και, ως εκ τούτου, η πρόταση αυτή πρέπει να επανεξεταστεί
- πρέπει να γίνει σαφέστερος διαχωρισμός μεταξύ των επειγουσών ειδοποιήσεων και των αποθετηρίων πληροφοριών. Ο κανονισμός πρέπει να προβλέπει εξ ορισμού i) –εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην κάθετη νομοθεσία και υπό την επιφύλαξη επαρκών πρόσθετων διασφαλίσεων– εξάμηνη περίοδο διατήρησης των επειγουσών ειδοποιήσεων η οποία ii) θα ξεκινά από τη στιγμή αποστολής της επειγουσας ειδοποίησης.

96. Ο κανονισμός πρέπει να προβλέπει τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου και επανεξέταση του σχεδίου ασφαλείας πριν από κάθε επέκταση του IMI σε νέο τομέα πολιτικής ή πριν από την προσθήκη νέας λειτουργίας η οποία έχει αντίκτυπο στα προσωπικά δεδομένα.

97. Οι διατάξεις σχετικά με την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων και τα δικαιώματα πρόσβασης πρέπει να ενισχυθούν και να ευνοούν μια πιο συνεκτική προσέγγιση.

⁽⁴⁰⁾ Όπ.π.

⁽⁴¹⁾ Βλ. ενότητα 2.9 ανωτέρω.

⁽⁴²⁾ Βλ. ενότητα 2.4 ανωτέρω.

⁽⁴³⁾ Βλ. ενότητα 2.5.2 ανωτέρω.

⁽⁴⁴⁾ Βλ. ενότητα 2.2.2 ανωτέρω.

98. Ο ΕΕΠΔ κρίνει σκόπιμη την ενίσχυση των διατάξεων για τη συντονισμένη εποπτεία σε ορισμένα σημεία και, για τον σκοπό αυτό, την προσθήκη διατάξεων παρεμφερών με τις διατάξεις που ισχύουν, για παράδειγμα, στο πλαίσιο του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις, του συστήματος Σένγκεν II, και προβλέπονται για το σύστημα Eurodac. Όσον αφορά τη συχνότητα των συνεδριάσεων και των ελέγχων, ο ΕΕΠΔ τάσσεται υπέρ της ευέλικτης προσέγγισης της πρότασης η οποία στοχεύει στο να διασφαλίσει ότι ο κανονισμός παρέχει τους απαιτούμενους ελάχιστους κανόνες για τη διασφάλιση αποτελεσματικής συνεργασίας, χωρίς όμως να δημιουργείται περιττός διοικητικός φόρτος.
99. Ο κανονισμός πρέπει να διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές ή άλλοι εξωτερικοί φορείς τρίτης χώρας που δεν παρέχει επαρκή προστασία δεν πρέπει να έχουν απευθείας πρόσβαση στο IMI, εκτός εάν εφαρμόζονται κατάλληλες συμβατικές ρήτρες, οι οποίες πρέπει να αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε επίπεδο ΕΕ.
100. Ο κανονισμός πρέπει να θεσπίσει ένα σαφές πλαίσιο μηχανισμών επαρκούς εσωτερικού ελέγχου το οποίο θα διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς την προστασία δεδομένων και θα παρέχει τις σχετικές αποδείξεις, όπως, μεταξύ άλλων, αξιολογήσεις της προστασίας της ιδιωτικής ζωής (περιλαμβανομένης ανάλυσης κινδύνου για την ασφάλεια), πολιτική προστασία δεδομένων (περιλαμβανομένου σχεδίου ασφαλείας) βάσει των αποτελεσμάτων της ανάλυσης, καθώς και περιοδικές αναθεωρήσεις και έλεγχο.
101. Ο κανονισμός πρέπει επίσης να θεσπίζει ειδικές διασφαλίσεις της προστασίας της ιδιωτικής ζωής από το στάδιο του σχεδιασμού.

Βρυξέλλες, 22 Νοεμβρίου 2011.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας
Δεδομένων